

**Rada Ławnicza
przy Sądzie Okręgowym
w Koszalinie
ul. Waryńskiego 7**

List otwarty.

Rada Ławnicza Sądu Okręgowego w Koszalinie stwierdza, że w związku z wejściem w życie zmian w art. 4 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 28 maja 2021r. o zmianie ustawy – Kodeks Postępowania Cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.z 2021.1090 z dnia 2021.06.18) wchodzącej w życie z dniem 3 lipca 2021r. **stanowczo sprzeciwia się wprowadzonym zmianom, eliminującym ławników sądu jako przedstawicieli społeczeństwa w wymiarze sprawiedliwości.**

Przypominamy, że w/w ustawa wprowadziła zmiany w Ustawie z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.poz.1842 z późn.zm.), polegające na tym, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, sądy cywilne w I i II instancji będą rozpoznawać w składzie jednego sędziego.

Ustawodawca dokonując takiej zmiany przepisów ograniczył zagwarantowany w Konstytucji RP – udział czynnika społecznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Takie uregulowanie jest niezgodne z przepisami Ustawy - Prawo o Urzędzie Sądów Powszechnych.

Rygorystycznie ograniczono jawność rozpraw sądowych, ustawa jednocześnie określiła, że wokandy w pierwszej i drugiej instancji w sprawach cywilnych będą rozpatrywane przez skład jednoosobowy. Taki zapis ustawy likwiduje kolegialność orzekania.

Wiąże się to z degradacją instancji ławnika, na co nie ma naszej zgody.

Obywatele przestaną brać udział w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w zakresie spraw cywilnych. Uznajemy to za fałszywy kierunek oddalający społeczeństwo od sądów. Ustawodawca nie widział potrzeby eliminacji ławników z sądów w ustawie z dnia 07-03-2020r. poświęconej COVID, a teraz Ustawodawca widzi taką potrzebę eliminacji z życia publicznego ławników. Tymczasem art. 31 i art. 32 Konstytucji PR wskazuje, że wszelkie ograniczenia są dopuszczalne tylko wtedy gdy nie naruszają wolności i praw.

W oburzenie wprawiła nas argumentacja oparta na zagrożeniu epidemicznym w okresie, kiedy takie obostrzenia są liberalizowane. Otwierane są miejsca zbiorowego spotkania się obywateli, koncerty, hotele, dyskoteki, w środkach transportu publicznego 100% obłożenie

pasażerów. Takie rozwiązanie legislacyjne budzi sprzeciw i każe zastanowić się nad interpretacją ustawodawcy.

Spółeczeństwu nie przybliża się właściwej, konstytucyjnej i doniosłej roli czynnika społecznego – obywatelskiego w sądach, a nieustannie przypomina o ławnikach jako niepotrzebnej i kosztownej instytucji w sądach polskich. Efektem tych działań było zredukowanie stanu osobowego ławników z ok. 54.000 (1990r.) do ok. 14.000 (2021r.). Największą ilość ławników zredukowano w latach 2007 – 2015. Nieprawdą jest, że wysoki koszt utrzymania w polskim wymiarze sprawiedliwości powoduje ich redukcję. Rachunek jest prosty $14.000 \times 130\text{zł} \times 12 = 21\ 840\ 000\text{zł}$. Rzeczywisty roczny wydatek w budżecie państwa może ten cel oscylować w granicach 20 – 25 milionów złotych. Natomiast budżet Ministerstwa Sprawiedliwości to ok. 12 miliardów złotych, stanowi to ok. 0,2% na rekompensaty. Wydatek ten jest tak mały, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie fatyguje się podać w środkach masowego przekazu danych o zestawieniu o wysokości wydanych środków budżetowych resortu.

Skandaliczna jest argumentacja, przytaczana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, że z powodu choroby ławnika, są odwoływane sprawy.

Nikt nie zweryfikował dogłębnie tego zagadnienia, a winą obarczono ławników.

W kontekście tak pojmowanej przewlekłości spraw, wątpliwości budzi także niekonsekwencja ustawodawcy na gruncie racjonalności. Ustawodawca dostrzega potrzebę wyeliminowania na czas pandemii ławników z sądów cywilnych, to rodzi pytanie, dlaczego nie dostrzegł takiej potrzeby jesienią 2020r.? (II fala pandemii) oraz wiosną 2021r.? (III fala pandemii), gdy były wysokie wskaźniki dziennych nowych zachorowań na COVID-19 i nie było jeszcze masowych szczepień.

Ławnicy zgłaszając się do pełnienia społecznej misji wykonywali ją z oddaniem i pełną świadomością swojej roli. Teraz niespodziewanie dowiedzieli się w sposób nagły, że już są niepotrzebni. Zostali potraktowani w sposób niegodny

Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 4 ust. 2 Konstytucji RP „Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio”.

Ławnik nie jest tylko przedstawicielem społeczeństwa w sądach, ale również przedstawicielem sądu w społeczeństwie.

Bez wątpienia ławnik, jako sędzia społeczny wnosi do procesu sądowego takie wartości jak: doświadczenie życiowe i zawodowe, znajomość problemów społecznych, szacunek dla człowieka. Ławnicy dla drugiego człowieka są gwarancją bezstronnego, apolitycznego wymiaru sprawiedliwości, zbliżają sądy do społeczeństwa, zwiększają zaufanie i poparcie dla ich działalności.

Władza w próbie radykalnej zmiany polskiego sądownictwa, przekreśliła udział obywatela w wymiarze sprawiedliwości, sprzeniewierzyła się dialogowi społecznemu, złamała zasadę pomocniczości wzmacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot, prawa do wolności i obowiązku solidarności wobec naszej Ojczyzny.

Czynimy to w trosce o byt i przyszłość naszego kraju, pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność.

W imieniu Rady Ławniczej
Sądu Okręgowego w Koszalinie

Przewodnicząca ds. Organizacyjnych

Urszula Sobol

Urszula Sobol

RADA ŁAWNICZA
SĄDU OKRĘGOWEGO
W KOSZALINIE
ul. Waryńskiego 7
75-950 KOSZALIN

Przewodnicząca

Ewa Dzięcielska

Ewa Dzięcielska